

Ämneslärarprogrammet, inriktning mot arbete i gymnasieskolan, 300 högskolepoäng

Subject Teacher Education Programme, with Specialisation in Upper Secondary School Teaching, 300 Higher Education Credits

---

Programkod:	LGY2Y
Utbildningsnivå:	Grundnivå och avancerad nivå
Inrättat:	2011-03-17, Dnr CF 52-44/2011
Fastställt:	2011-08-25
Ikraftträdande:	Ht 2011
Beslutad av:	Centrum för lärarutbildning
Ansvarig akademi:	Akademien för humaniora, utbildning och samhällsvetenskap

---

MÅL

Mål för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Utbildning på grundnivå skall utveckla studenternas

- förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar,
- förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa problem, och
- beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Inom det område som utbildningen avser skall studenterna, utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmåga att

- söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå,
- följa kunskapsutvecklingen, och
- utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området.

(1 kap. 8 § högskolelagen)

Utbildning på avancerad nivå skall innebära fördjupning av kunskaper, färdigheter och förmågor i förhållande till utbildning på grundnivå och skall, utöver vad som gäller för utbildning på grundnivå,

- ytterligare utveckla studenternas förmåga att självständigt integrera och använda kunskaper,
- utveckla studenternas förmåga att hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer, och
- utveckla studenternas förutsättningar för yrkesverksamhet som ställer stora krav på självständighet eller för forsknings- och utvecklingsarbete.

(1 kap. 9 § högskolelagen)

Mål för utbildningsprogrammet

För ämneslärarexamen ska studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som ämneslärare i den verksamhet som utbildningen avser. Studenten ska även visa kunskap och förmåga för annan undervisning för vilken examen enligt gällande föreskrifter kan ge behörighet.

Kunskap och förståelse

För ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan ska studenten

- visa sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl brett kunnande inom ämnesstudiernas huvudområde som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.

För ämneslärarexamen ska studenten också

- visa sådana ämnesdidaktiska och didaktiska kunskaper som krävs för den verksamhet utbildningen avser och visa kännedom om vuxnas lärande,
- visa fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen,
- visa sådan kunskap om barns och ungdomars utveckling, lärande, behov och förutsättningar som krävs för den verksamhet som utbildningen avser,
- visa kunskap om och förståelse för sociala relationer, konflikthantering och ledarskap,
- visa kunskap om skolväsendets organisation, relevanta styrdokument, läroplansteori och olika pedagogisk-didaktiska perspektiv samt visa kännedom om skolväsendets historia, och
- visa fördjupad kunskap om bedömning och betygsättning.

Färdighet och förmåga

För ämneslärarexamen ska studenten

- visa fördjupad förmåga att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas,
- visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik,
- visa förmåga att ta till vara elevers kunskaper och erfarenheter för att stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra hantera specialpedagogiska behov,
- visa förmåga att observera, dokumentera och analysera elevers lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål och att informera och samarbeta med elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att kommunicera och förankra skolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna,
- visa förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av elever,
- visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten,
- visa kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten och att beakta betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för denna, och
- visa förmåga att i den pedagogiska verksamheten utveckla färdigheter som är värdefulla för yrkesutövningen.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För ämneslärarexamen ska studenten

- visa självkänedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och utveckla sin kompetens i det pedagogiska arbetet.

(bilaga 2, högskoleförordningen)

DE KURSER SOM UTBILDNINGSPROGRAMMET OMFATTAR

- Historia Ia, inriktning gymnasieskolan, 30 högskolepoäng (historia, A-nivå)
- Historia IIa, inriktning gymnasieskolan, 30 högskolepoäng (historia, B-nivå)
- Historia IIIa, inriktning gymnasieskolan, 30 högskolepoäng (historia, C-nivå)
- Historia IVa, inriktning gymnasieskolan, 15 högskolepoäng (historia, C-nivå)
- Historia Va, inriktning gymnasieskolan, 30 högskolepoäng (historia, avancerad nivå)
- Idrott och hälsa Ia, inriktning gymnasieskolan, 30 högskolepoäng (idrott, A-nivå)
- Idrott och hälsa IIa, inriktning gymnasieskolan, 30 högskolepoäng (idrott, A-nivå)
- Idrott och hälsa IIIa, inriktning gymnasieskolan, 30hp (idrott, nivå- B)
- Idrott och hälsa IVa, inriktning gymnasieskolan, 15 högskolepoäng (idrott, B-nivå)
- Idrott och hälsa Va, inriktning gymnasieskolan, 30 högskolepoäng (idrott, avancerad nivå)
- Samhällskunskap Ia, inriktning gymnasieskolan, 30 högskolepoäng (samhällskunskap, A-nivå)
- Samhällskunskap IIa, inriktning gymnasieskolan, 30 högskolepoäng (samhällskunskap, B-nivå)
- Samhällskunskap IIIa, inriktning gymnasieskolan, 30 högskolepoäng (samhällskunskap, C-nivå)
- Samhällskunskap IVa, inriktning gymnasieskolan, 15 högskolepoäng (samhällskunskap, C-nivå)
- Samhällskunskap Va, inriktning gymnasieskolan, 30 högskolepoäng, (samhällskunskap, avancerad nivå)
- Historia Ib, inriktning gymnasieskolan, 30 högskolepoäng (historia, A-nivå)
- Historia IIb, inriktning gymnasieskolan, 15 högskolepoäng (historia, B-nivå)
- Historia IIIb, inriktning gymnasieskolan, 30 högskolepoäng (historia, nivå- ?)
- Historia IVb, självständigt arbete, inriktning gymnasieskolan, 15 högskolepoäng (historia, C-nivå)
- Idrott och hälsa Ib, inriktning gymnasieskolan, 30 högskolepoäng (idrott, A-nivå)
- Idrott och hälsa IIb, inriktning gymnasieskolan, 15 högskolepoäng (idrott, B-nivå)
- Idrott och hälsa IIIb, inriktning gymnasieskolan, 30 högskolepoäng (idrott, B-nivå)
- Idrott och hälsa IVb, självständigt arbete, inriktning gymnasieskolan, 15 högskolepoäng (idrott, C-nivå)
- Utbildningsvetenskaplig kärna I, inriktning gymnasieskolan, 30 högskolepoäng, (pedagogik, A-nivå)
- Utbildningsvetenskaplig kärna II, inriktning gymnasieskolan, 15 högskolepoäng (pedagogik, C-nivå)
- Utbildningsvetenskaplig kärna III, inriktning gymnasieskolan, 30 högskolepoäng, (pedagogik, avancerad nivå)

DEN HUVUDSAKLIGA UPPLÄGGNINGEN AV UTBILDNINGSPROGRAMMET

Programmet omfattar 300 högskolepoäng (hp) och leder till en ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan. Utbildningen omfattar studier i utbildningsvetenskaplig kärna, ämnen och ämnesdidaktik. Studier i ämnen och ämnesdidaktik utgör undervisningsämnen. Programmet ges med följande kombination av undervisningsämnen (där förstaämnet anges först, följt av andraämnet), som även utgör anmälningsalternativ till programmet:

- Samhällskunskap, Historia
- Samhällskunskap, Idrott
- Idrott, Historia
- Historia, Idrott

Nedan följer den huvudsakliga uppläggningsen av programmet enligt anmälningsalternativen.

Termin 1 ägnas åt studier i kurs I inom Utbildningsvetenskaplig kärna, som bland annat innehåller fem veckors verksamhetsförlagd utbildning (VFU).

Termin 2 ägnas åt studier i kurs Ia i förstaämnet, som bland annat innehåller fem veckors VFU.

Termin 3 ägnas åt studier i kurs IIa i förstaämnet.

Termin 4 ägnas åt studier i kurs Ib andraämnet.

Termin 5 ägnas åt studier i kurs IIIa i förstaämnet, som bland annat innehåller fem veckors VFU.

Termin 6 inleds med studier i kurs IVa i förstaämnet och avslutas med studier i kurs IIb andraämnet.

Termin 7 ägnas åt studier i kurs IIIb i andraämnet.

Termin 8 inleds med studier i kurs II inom utbildningsvetenskaplig kärna och avslutas med studier i kurs IVb i andraämnet som innehåller ett självständigt arbete om 15 hp..

Termin 9 ägnas åt studier i kurs Va i förstaämnet, som bland annat innehåller ett självständigt arbete om 15 hp.

Termin 10 ägnas åt studier i kurs III inom utbildningsvetenskaplig kärna, som bland annat innehåller fem veckors VFU.

EXAMEN

Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan uppnås efter att studenten har fullgjort kursfordringar om 300 eller, när så krävs, 330 högskolepoäng. Inom ramen för kursfordringarna ska studenten ha fullgjort minst ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 30 högskolepoäng eller minst två sådana arbeten om vardera minst 15 högskolepoäng i ett eller två av de ämnen som studeras inom utbildningen.

För examen krävs att utbildningen omfattar följande områden: ämnes- och ämnesdidaktiska studier med relevans för undervisning i något av skolväsendets ämnen för vilket det finns en fastlagd kurs- eller ämnesplan, utbildningsvetenskaplig kärna om 60 högskolepoäng och verksamhetsförlagd utbildning om 30 högskolepoäng, förlagd inom relevant verksamhet och ämne.

För ämneslärarexamen med inriktning mot gymnasieskolan ska utbildningen omfatta ämnes- och ämnesdidaktiska studier om 225 eller, när så krävs, 255 högskolepoäng och omfatta ämnesstudier i två undervisningsämnen. Av de ämnes- och ämnesdidaktiska studierna ska 15 högskolepoäng utgöra ämnesrelaterad verksamhetsförlagd utbildning. Utbildningen ska omfatta en fördjupning om 120 högskolepoäng i relevant ämne eller ämnesområde och en fördjupning om 90 högskolepoäng. När svenska, samhällskunskap eller musik ingår krävs dock alltid 120 högskolepoäng inom de ämnesområden som är relevanta för dessa ämnen.

Inriktningen ges med ett begränsat antal ämneskombinationer.

Studierna inom den utbildningsvetenskapliga kärnan ska anknyta till kommande yrkesutövning och omfatta följande:

- skolväsendets historia, organisation och villkor samt skolans värdegrund, innefattande de grundläggande demokratiska värderingarna och de mänskliga rättigheterna,
- läroplansteori och didaktik,
- vetenskapsteori och forskningsmetodik,
- utveckling, lärande och specialpedagogik,
- sociala relationer, konflikthantering och ledarskap,
- bedömning och betygsättning, och
- utvärdering och utvecklingsarbete.

Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan uppnås efter att studenten har fullgjort kursfordringar om 300 eller, när så krävs, 330 högskolepoäng.

För examen krävs att utbildningen omfattar följande områden: ämnes- och ämnesdidaktiska studier med relevans för undervisning i något av skolväsendets ämnen för vilket det finns en fastlagd kurs- eller ämnesplan, utbildningsvetenskaplig kärna om 60 högskolepoäng och verksamhetsförlagd utbildning om 30 högskolepoäng, förlagd inom relevant verksamhet och ämne.

För ämneslärarexamen med inriktning mot gymnasieskolan ska utbildningen omfatta ämnes- och ämnesdidaktiska studier om 225 eller, när så krävs, 255 högskolepoäng och omfatta ämnesstudier i två undervisningsämnen. Av de ämnes- och ämnesdidaktiska studierna ska 15 högskolepoäng utgöra ämnesrelaterad verksamhetsförlagd utbildning. Utbildningen ska omfatta en fördjupning om 120 högskolepoäng i relevant ämne eller ämnesområde och en fördjupning om 90 högskolepoäng. När svenska, samhällskunskap eller musik ingår krävs dock alltid 120 högskolepoäng inom de ämnesområden som är relevanta för dessa ämnen.
Inriktningen ges med ett begränsat antal ämneskombinationer.

BEHÖRIGHETSVILLKOR FÖR TILLTRÄDE TILL UTBILDNINGSPROGRAMMET

- Samhällskunskap, Historia

Områdesbehörighet 6 c, det vill säga Engelska B, Samhällskunskap B, Matematik B och Historia A.

- Samhällskunskap, Idrott

Områdesbehörighet 6 c, det vill säga Engelska B, Samhällskunskap B, Matematik B, Idrott B och Naturkunskap B.

- Idrott, Historia

Områdesbehörighet 6 c, det vill säga Engelska B, Samhällskunskap A, Matematik B, Idrott B, Naturkunskap B och Historia A.

- Historia, Idrott

Områdesbehörighet 6 c, det vill säga Engelska B, Samhällskunskap A, Matematik B, Idrott B, Naturkunskap B och Historia A.

För tillträde till kurser inom programmet kan andra behörighetsvillkor ställas än ovanstående. Dessa villkor föreskrivs genom aktuell kursplan.

URVAL OCH PLATSGARANTI

Betyg (50 procent av platserna) och resultat från högskoleprovet (50 procent av platserna).

Den som antagits till programmet har platsgaranti till kurser inom programmet i den utsträckning och i den omfattning som framgår av utbildningsplanen. Platsgarantin omfattar högst 30 högskolepoäng per termin och gäller under förutsättning att den studerande uppfyller kraven för den särskilda behörigheten.

ÖVRIGA FÖRESKRIFTER

Örebro universitet har tecknat avtal om samverkan kring verksamhetsförlagd utbildning (VFU) med skolhuvudmännen i regionen. Avtalen innebär att VFU ska göras inom den verksamhet dessa bedriver. Den studerande ska söka VFU-placering i skolområde/arbetslag genom Lärarutbildningsverket LUV. VFU-placering ska ske så att jäv ej kan uppstå i samband med genomförandet samt bedömningen av VFU.

Inom programmet kan vissa kostnader för studenten tillkomma. Exempel på detta är resor i samband med VFU och i vissa kurser även utrustning samt tillfällighögre levnadsomkostnader vid förläggning av vissa moment på annan studieort.

För de i programmet ingående kurserna anges de föreskrifter som gäller för respektive kurs i kursplanen. Information om regler för utbildning på grundnivå och avancerad nivå (till exempel antagning, examination, tillgodoräknande och examina samt delegationer) nås via Örebro universitets webbsida, <http://www.oru.se>.

ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER